

Fig. 4. Location of a curved median under wing covert on the wing (A) and the way it is inserted into the skin and front tendon (B) (drawing by A. Karhilahti).

Selostus: Onnenhöyhen korpin soitimessa

Tekijöistä S. Keränen havaitsi ja valokuvasi v. 1974 Karstulassa kotkien ruokintapaikalla korppiparin, jonka koiras kosiskeli naarasta näkyvin, eteenpäin käännetyn siiven alapeitinhöyhenin (kuvat 1 ja 2). Ele esiintyi kaikkiaan ainakin kolme kertaa ja kesti kerrallaan muutamia minutteja. Eleen aikana linnut liikkuivat vain vähän ja koiraan vilkkuluomi oli ajoittain silmän peittona (kuva 1). Kerran koiras esitteli naaraalle maasta nokkaise- maansa vaaleaa siankarvatulloa (kuva 2).

Onko kysymys tilapäisestä höyhenten epäjärjestyksestä vai soitimeen kuuluvasta todellisesta eleestä?

Kuollutta koiraskorppia tutkittaessa ilmeni, että sen keskimmäisistä alapeitinhöyhenistä osa on erikoisesti käyrästynyt jopa yli 90° (kuva 3). Tämän vuoksi niiden kynä ei kiinnity siiven nahkaan ja etureunan jänteeseen kohtisuorasti jänteeseen nähden kuten yleensä linnuilla, vaan jänteeseen nähden samansuuntaisesti siiven kärjen suunnalta (kuva 4). Kun siipi on laskostettuna ja jänne löysällä mutkalla taaksepäin, alapeitinhöyhenet voivat kääntyä eteenpäin näkyville.

Tekijät päättävät, että kyseessä on mitä todennäköisimmin kommunikointiin sopeutunut rakenne ja käyttäytymisen. Tätä päätelmää tukee myös havainto, että alapeitinhöyhenet olivat samanaikaisesti näkyvillä linnun molemmissa siivissä.

Kirjassaan 'Sompio' (1939) kertoo Samuli Paulaharju, että Lapin kansanperinteessä korppi oli pahan ennuslintu (J. Peltonen, Suomen Luonto 39(2):62—67, 1980). Oli korpissa hyvääkin. Sen siiven alla oli piilossa onnenhöyhen. Jos korpin ampuu ja osasi nyhtäistä oikean höyhenen, pyyntimies sai hyvät saaliit. Olemmeko löytäneet onnenhöyhenen?

Authors' addresses: Seppo Keränen, Kuninkaanlahdenkatu 8 A 8, SF-28100 Pori, and Martti Soikkeli, Dept. of Biology, Univ. of Turku, SF-20500 Turku, Finland

Strange objects in an Eider *Somateria mollissima* nest

Lars v. Haartman & Mikael v. Numers

Foreign objects are relatively often found in nests of diving ducks. Eggs of foreign species and stones are common, human artifacts rare. We have found such objects in clutches of the two most common diving ducks in the archipelago of SW Finland, the Eider and the Tufted Duck *Aythya fuligula*.

On 17 May 1982 a case was observed which would clearly belong to the Guinness Book of Avian Records, if such a book were written. On the islet Kojukari, W of the island Livo in the parish of Askainen, an Eider female was found incubating an empty pot of greenish

The Eider nest, containing a glass pot. Photo MvN.

glass with a metal lid (see Figure). The pot had contained Piltti baby food. Its volume was roughly estimated to be twice that of an Eider egg. Not a single real egg was present in the nest. Nest-down was abundant. When we returned to the islet on 11 June the female was still incubating the pot. By then, she had incubated it for at least 26 days, which is about a normal period for the species (L. v. Haartman, O. Hildén, P. Linkola, P. Suomalainen, R. Tenovuo, 1963—72, Pohjolan linnut värikuvin, Otava, Helsinki). As most Eider clutches were finished before mid May, it is, however, likely that the normal incubation period had already been exceeded.

We can only guess at what had happened. A joke seems to be out of the question. Everything indicated that the family who owned a small summer house on the islet were nature lovers. The house was quite unobtrusively fitted into the milieu, and the entire islet was kept very neat. Waste products and reeds washed ashore by the waves had been raked together in a large heap, on which several ducks, among them our Eider female and a Grey Lag Goose *Anser anser* had placed their nests. The pot had evidently been present in the litter. No harm had been done to any of the bird nests, which included 9 more Eider nests and the goose nest. At our second visit 5 of the Eider clutches and the goose clutch had hatched, and not a single plundered nest was found.

The most puzzling thing is that the Eider had no eggs of her own. Did she not lay any? Or had the nest been plundered, e.g. by a Hooded Crow *Corvus corone cornix*, which had left only the pot?

G. Svårdson (Vår Fågelvärld 1946, 5:132—133) found a broken coffee-cup in a clutch of a Mallard *Anas platyrhynchos*, and established that the Mallard eggs disappeared one after one. He attributed this loss to Hooded Crows. When finally only the cup remained, the hen soon abandoned the nest.

The main cause of the occurrence of strange objects in nests of ground-breeding ducks is undoubtedly the genetically coded reaction of the female, which returns eggs that have rolled out of the nest, using her bill like the rake of a croupier (K. Lorenz & N. Tinbergen, 1938, Taxis und Instinkthandlung in der Eirollbewegung der Graugans. Zeitschr. Tierpsychol. 2:1—29). The sign stimuli releasing this behaviour are quite simple (see also e.g. H. Poulsen, 1953, A study of incubation response and some other behaviour patterns in birds. Vidensk. Meddel. Dansk Naturhist. Foren. 115:1—139, on the Tufted Duck), so that foreign objects may trigger the innate releasing mechanism of the egg-rolling.

Selostus: Vieras esine haahkan pesässä

Askaisten saaristosta löytyi 17.5.1982 haahkan munat-

tomasta pesästä metallikannaksella varustettu lasipurkki, joka oli sisältänyt Piltti-nimistä lasten ruokaa. Haahkanaaraan todettiin hautovan tätä keinotekoisia "munaa" ainakin 26 päivää, mutta kun pesä löytyi täys'untuvaaisena aikana, jolloin melkein kaikki haahkat olivat jo hautoneet viikon tai ehkä enemmänkin, on syytä uskoa tämänkin naaraan hautoneen "munaansa" normaalia hautomisaikaa kauemmin.

Purkki oli nähtävästi joutunut pesäpaikalle saarella kesämökin omistavan perheen siivotessa rantaa, sillä haahkanpesä sijaitsi laajassa roskakasassa rannan tuntumassa. Maassa pesivien vesilintujen reaktion palauttaa pesästä pois joutunut muna laukaisevat yksinkertaisesti avainärsykkeet, minkä vuoksi ei ole aivan harvinaista, että vieraita esineitä vedetään pesään sen ulkopuolelta. Arvoitukseksi sen sijaan jää, miksi haahkan omia munia ei löytynyt pesästä; mahdollisesti siivekäs ryöstäjä oli vienyt ne pesinnän aikaisemmassa vaiheessa.

Tekijät ehdottavat, että tapaus otetaan mukaan mahdollisesti ilmestyvään Guinnessin lintujen ennätyskiä esittävään teokseen.

Authors' address: Dept. of Zoology, Univ. of Helsinki, N. Järnvägsq. 13, SF-00100, Helsingfors, Finland

A mixed nesting pair *Parus montanus* and *P. cinctus* in Finnish Lapland

Antero Järvinen, Juha Ylimaunu & Juhani Hannila

In 1984 a female Willow Tit *Parus montanus* paired with a male Siberian Tit *Parus cinctus* at Kilpisjärvi (69°03'N, 20°50'E), NW Finnish Lapland. The nest was in a nest-box in a thinned and productive mountain birch wood about 480 m above sea level. This area has been preferred by the Siberian Tit to the other nest-box areas at Kilpisjärvi (Järvinen 1978).

There are about 200 nest-boxes in the mountain birch woods surrounding the Kilpisjärvi Biological Station of the University of Helsinki. This particular nest-box (no. 152, diameter of the entrance hole 32 mm) was erected in 1966 (new box 1981), and it has been occupied in five years by the Pied Flycatcher *Ficedula hypoleuca*, in four years by the Siberian Tit and in two years by the Great Tit *Parus major*. The Willow Tit, which accepts nest-boxes at Kilpisjärvi less willingly than the Siberian Tit (Järvinen 1978, 1982), has not bred in any boxes in the neighbourhood, but observations of permanent pairs indicate that it has bred in several summers in rare natural nest cavities nearby.

When the nest-box was visited for the first time on 18 May 1984, the Willow Tit female was sitting in a completed nest. The first egg was laid on 21 May (mean for five Willow Tit nests 27 May $\pm$ 6 (SD) days, and for 25 Siberian Tit nests 25 May $\pm$ 10 days in 1966—80; Järvinen 1983). The clutch consisted of only two eggs. The nest was visited almost daily and the female was observed to incubate very irregularly. She was seen in the nest for the last time on 9 June and the next day the nest was deserted.

There was no sign of embryonal development in the eggs. The nest cup was made of reindeer hair and lined with pale reindeer and hare fur and pale plant fibres. At the base there was moss. The size of the eggs was 16.00 x 12.36 and 15.65 x 12.46 mm. Thus the nest and the eggs were of the Willow Tit type (Järvinen 1979).

When the nest was visited, the male Siberian Tit usually came to the nest to give warning, and once it was

startled from the nest-box. The pair often foraged together in the woods nearby. However, the Siberian Tit male did not feed the incubating Willow Tit female in the nest, as he always does for the Siberian Tit female (Haftorn 1973, Järvinen 1982). A female tit is a tight sitter and her successful incubation depends to a great extent on the ability of the male to feed her (e.g. Haftorn 1973, Järvinen 1982). So the desertion was possibly due to lack of proper communication between the parents.

Apparently hybrids between different *Parus* species occasionally occur in nature (e.g. Hildén 1983), but their origin is not usually known. A search of the literature did not yield any observations concerning mixed pairs of Willow and Siberian Tits, but in Belgium a male Willow Tit is reported to have nested in two successive years with a female Marsh Tit *Parus palustris* (Dhondt & Hublé 1969).

Selostus: Hömötiaisen ja lapintiaisen pesivä sekapari Kilpisjärvellä

Kesällä 1984 hömötiaisnaaras pariutui lapintiaiskoiraan kanssa Kilpisjärvellä. Pariskunta oli asettunut erääseen Kilpisjärven biologisen aseman noin kahdestasadasta pikukulinnunpöntöstä. Ensimmäisellä tarkastuskäynnillä 18. toukokuuta hömötiaisnaaras oli valmiiksi rakennetussa pesässä. Ensimmäisen munan se muni 21. toukokuuta.

Lopullinen munaluku oli vain kaksi. Hautonta-aikana pesällä käytiin lähes päivittäin ja naaraan havaittiin hautovan hyvin epäsäännöllisesti; 10. kesäkuuta pesä oli hylätty. Munissa ei ollut merkkejä alkionkehityksestä. Munien koko samoin kuin pesäainekset ja pesän rakenne olivat hömötiaistyypiset.

Lapintiaiskoiraan ei todettu vievän ruokaa hautovalle naaraalle, kuten tiiasilla on tapana. Koiraan ruokinnalla on suuri merkitys haudonnan onnistumiselle. Emojen heikko kommunikointi johti mahdollisesti pesän hylkäämiseen haudontavaiheessa.